

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

The Moral Reasoning of Student in Program Business Computer 1st year,
Rajabhat Suan Dusit University, Trang Center

เบญจวรรณ ขุนฤทธิ์^{1*}

Benjawan Khunrit^{1*}

¹ อาจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

คณะโรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง

¹ Lecturer, Department of Art (Tourism Industry and Hospitality), School of Tourism and Hospitality,
Suan Dusit Rajabhat University, Trang Center

* Corresponding author, E-mail: benjawan-khu@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่ลงทะเบียนในรายวิชาการจริยศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับขั้นที่ 3 คือ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบหรือพอใจ เพื่อต้องการเป็นคนดีในความรู้สึกทั้งของตนเอง และผู้อื่น ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 39.7 และนักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาแตกต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม, จริยธรรม

Abstract

The purpose of this research was to study the moral reasoning and to compare the moral reasoning of students in the computer business in Rajabhat Suan Dusit University, Trang center classify by gender, age, family status and participation in religious activity. The study population, There were 20 students of computer business registered in the course of ethics during the academic year 1/2555. Data were collected using Query moral reasoning and analyzed for frequency, percentage, mean and standard deviation. The research results showed that the students in computer course had moral reasoning in level 3 meaning that they did in what others agreed or satisfied in order to be a good person in the sense of both ourselves and others. The average total score was 39.7 and students with differ in their sex, age, marital status, and participation in religious activities are differ in their moral reasoning.

Keywords: Moral Reasoning, Morality

บทนำ

การปลูกฝังอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะคุณธรรมสำนึกดีและการมีจริยธรรม คือ การประพฤติดี ซึ่งจะนำพาให้สังคมเจริญก้าวหน้า เมื่อคนในสังคมมีจริยธรรม จะทำ การงานใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เป็นบุคคลมีคุณค่ามีประโยชน์และสร้างสรรค์คุณงามความดีสู่สังคม สงบสุข

สถาบันการศึกษาจัดเป็นสถาบันหลักในการยกระดับสติปัญญาควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2552:7) มีการกำหนดผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมี คุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิต ในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ซึ่ง การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาจะต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษา ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) เพื่อสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม “เป็นคนดีโดยนิตย” ประกอบกับการมีจริยธรรม “ประพฤติดีหรือทำในสิ่งที่ถูกที่ควรเป็นปกติ” โดยการปลูกฝังอบรมให้มี จิตสำนึกที่ดี รวมทั้งการพัฒนาความสามารถในการคิดเป็น และมีเหตุผลสามารถเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกที่ ควรได้ด้วยตนเอง

จากการที่ผู้วิจัยสอนนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง ใน รายวิชาจริยศาสตร์ ได้สังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา พบว่านักศึกษาพฤติกรรมขัดต่อ ระเบียบของมหาวิทยาลัย ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ขาดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม

เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น การจอดรถในที่ห้ามจอด เป็นต้น ทั้งนี้ พฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น เป็นผลมาจากการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ดังที่ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520: 8) ได้อธิบายว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้จะทำให้ทราบถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 ซึ่งลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจริยศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เพื่อศึกษาระดับขั้นของจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบิร์ต ผลจากการวิจัยทำให้ทราบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา และเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา โดยสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านเพศ และอายุ สถานภาพครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ความหมายของจริยธรรม

Berkowitz (2001) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมในเชิงสังคมวิทยาไว้ว่า จริยธรรมเป็นการประเมินความเชื่อจากการกระทำของสมาชิกที่สังคมมองว่าถูกต้อง

Mackinnon (1978) กล่าวว่าจริยธรรมเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่ดี สามารถแยกแยะสิ่งที่ดีหรือไม่ดี สิ่งที่ถูกหรือผิดได้

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520: 3) ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ มีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นถูกต้องและเหมาะสม

องค์ประกอบของจริยธรรมจำแนกได้ตามความคิดของนักจิตวิทยา มีความคล้ายคลึงกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520:8) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญของจริยธรรม คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้ว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ หรือการกระทำใดควรงดเว้น ค่านิยมของสังคมเป็นอย่างไร ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งสมาชิกในสังคมต้องเรียนรู้

2. ทักษะคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมต่าง ๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้จะทำให้ทราบถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ส่วนมากแล้วทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลมักจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคม และอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ เช่น ความซื่อสัตย์ และไม่เอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น

Hoffman (1979: 958) ได้แบ่งจริยธรรมเป็นกระบวนการอิสระออกเป็น 3 กระบวนการ คือ

1. ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) เป็นกระบวนการความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมและเป็นส่วนที่ใช้ในการตัดสินใจถึงความถูกต้องและความเหมาะสมของพฤติกรรมทางจริยธรรม

2. ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) เป็นกระบวนการทัศนคติเชิงจริยธรรมที่แสดงถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ได้ประสบหรือประพฤติ

3. พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) เป็นกระบวนการแห่งการกระทำอันมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการรูปรูปร่างที่ปรากฏให้ตัดสินได้ว่าถูกต้องหรือเหมาะสมเพียงใด

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

โคลเบอร์ก Kohlberg (1976) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของพิวาเจต์ และให้คำจำกัดความของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกต้อง และเกิดขึ้นจากขบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญา

โคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนั้น โคลเบอร์ก ยังพบว่าส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา

โคลเบอร์ก ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (Levels) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้น (Stages) ดังนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีทั้งหมด 6 ขั้น คำอธิบายของระดับ และขั้นต่าง ๆ ของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก มีดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre - Conventional Level) ระดับนี้ได้ก็จะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดามารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่แนะนำรางวัลหรือการลงโทษ มักพบในเด็ก 2 - 10 ปี โคลเบอร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวด ยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตน

ชั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ในชั้นนี้ได้ก็จะสนใจทำตามกฎข้อบังคับเพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเองหรือทำดีเพราอยากได้ของตอบแทนหรือรางวัล ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในชั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น เช่น ประโยค “ถ้าเธอทำให้ฉัน ฉันจะให้.....”

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติเป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10 - 16 ปี แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal Concordance of “Good boy, nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อนเพื่อเป็นที่ชื่นชอบและยอมรับของเพื่อน พบในวัยรุ่นอายุ 10 - 15 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ

ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law - and - order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคม โดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด พบในอายุ 13 - 16 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคม โดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้หรือคาดหวังไว้

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจาร์ณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post - Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 16 ปี ขึ้นไป ผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจาร์ณญาณก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตามการตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจาร์ณญาณของตนเอง แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามค่านันสัญญา (Social Contract Orientation) บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง

ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation) เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากล โดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ พบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญา

จากแนวคิดเกี่ยวกับระดับคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว จึงเชื่อว่าจริยธรรมของบุคคลจะมีระดับสูงขึ้นตามระดับสติปัญญา อายุโดยมีเกณฑ์ว่า คนอายุเท่าใดควรมีระดับจริยธรรมอยู่ในขั้นใด หากไม่เป็นไปตามนั้นแสดงว่ามีปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ เข้ามาขัดขวางทำให้พัฒนาการทางจริยธรรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวัฒน์ รักขันโท (2550) ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับขั้นที่ 3 และนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน สถานภาพทางครอบครัวต่างกัน บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน นักศึกษาที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน และนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

จूरिพร กาญจนการุณ (2552) ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า นักศึกษามีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม และมีการรับรู้เกี่ยวกับสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

น้ำทิพย์ ทับทิมทอง (2554) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.9 มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 คือ หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม รองลงมาร้อยละ 39.5 เป็นกลุ่มที่มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ขั้นที่ 3 คือ หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรด้านชั้นปี พบว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 มีระดับการใช้เหตุผลจริยธรรมสูงกว่านิสิตชั้นปีที่สูงกว่าทุกชั้นอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติ $p < 0.01$ เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านิสิตแพทย์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ทิพาพร ลิขิตกุล (2544) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับขั้นที่ 4 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัทมา ทองสม (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่านักศึกษาพยาบาลมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 และนักศึกษาที่มีปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เช่น

มีเพศต่างกัน ระดับชั้นปีต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่างกัน ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาต่างกัน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาต่าง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการนำแบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปให้นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจตอบแบบสอบถาม และเก็บกลับคืนได้ทั้งหมด

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้จากแบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520, 221-226) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ขัดแย้ง 10 เรื่อง โดยกำหนดเหตุการณ์ให้เลือกกระทำคามดี 5 เหตุการณ์ และให้เลือกกระทำคามชั่ว 5 เหตุการณ์ ตรงกับทฤษฎีขั้นจริยธรรมของโคลเบอร์ก และมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 1	ได้ 1 คะแนน (ชั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ)
เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 2	ได้ 2 คะแนน (ชั้นแสวงหารางวัล)
เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 3	ได้ 3 คะแนน (ชั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ)
เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 4	ได้ 4 คะแนน (ชั้นกระทำตามหน้าที่ทางสังคม)
เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 5	ได้ 5 คะแนน (ชั้นกระทำตามค่านิยมสัญญา)
เลือกตัวเลือกตรงกับข้อที่ 6	ได้ 6 คะแนน (ชั้นยึดหลักอุดมคติสากล)

เมื่อกำหนดค่าคะแนนแล้วนำค่าที่คำนวณได้นั้นมาเทียบเกณฑ์การแปลผลคะแนนตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

ได้คะแนนรวม 10 – 19	คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 1
ได้คะแนนรวม 20 – 29	คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 2
ได้คะแนนรวม 30 – 39	คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 3
ได้คะแนนรวม 40 – 49	คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 4
ได้คะแนนรวม 50 – 59	คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 5

ได้คะแนนรวม 60 คะแนน หมายถึง ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นที่ 6
การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง มีดังนี้

1. นักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.76 มีอายุระหว่าง
18 – 20 ปี ร้อยละ 78.09 มีสถานภาพครอบครัวคือ บิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน 94.46 และส่วนใหญ่มีการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนานาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.72

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา
สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

ชั้นจริยธรรม	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย (คะแนนรวม)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (คะแนนรวม)	ระดับชั้น จริยธรรม
1 ชั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ (คะแนนรวม 10 – 19 คะแนน)	0	0.00	39.7	6.57	3
2 ชั้นแสวงหารางวัล (คะแนนรวม 20 – 29 คะแนน)	0	0.00			
3 ชั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (คะแนนรวม 30 – 39 คะแนน)	12	52.52			
4 ชั้นกระทำตามหน้าที่ทางสังคม (คะแนนรวม 40 – 49 คะแนน)	7	41.06			
5 ชั้นกระทำตามคำมั่นสัญญา (คะแนนรวม 50 – 59 คะแนน)	1	6.42			
6 ชั้นยึดหลักอุดมคติสากล (คะแนนรวม 60 คะแนน)	0	0.00			

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับขั้นที่ 3 คือ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบหรือพอใจ เพื่อต้องการเป็นคนดีในความรู้สึกทั้งของตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ยคะแนนรวมเท่ากับ 39.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.57

เมื่อพิจารณาจำนวนนักศึกษาที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละชั้น พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 52.52 มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับขั้นที่ 3 คือ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบรองลงมา ร้อยละ 41.06 มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับขั้นที่ 4 คือ ขั้นกระทำตามหน้าที่ทางสังคม และมีเพียงร้อยละ 6.42 ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 คือ ขั้นกระทำตามคำมั่นสัญญา โดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้

3. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับกับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ข้อมูลส่วนบุคคล	ค่าเฉลี่ย (คะแนนรวม)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (คะแนนรวม)	ระดับขั้น จริยธรรม
เพศ			
ชาย	36.63	5.92	3
หญิง	43.44	5.47	4
อายุ			
18 – 20 ปี	38.75	5.80	3
21 – 23 ปี	43.5	5.34	4
สถานภาพครอบครัว			
บิดา – มารดา อยู่ด้วยกัน	44.00	5.42	4
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	39.70	6.57	3
การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
บ่อย	41.66	6.34	4
นาน ๆ ครั้ง	30.00	6.35	3
ทุกวันสำคัญทางศาสนา	34.75	1.5	3

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับกับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ($\mu = 43.44: 36.63$) นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 - 23 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18 – 20 ปี ($\mu = 43.50: 38.75$) นักศึกษาที่มีบิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง

กว่านักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดาเสียชีวิต ($\mu = 44.00: 39.47$) และนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ทุกวันสำคัญทางศาสนา และสูงกว่านักศึกษาที่นาน ๆ ครั้ง จะได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ($\mu = 44.00: 39.47$ และ 30.00 ตามลำดับ)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาศาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับขั้นที่ 3 คือ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบหรือพอใจ เพื่อต้องการเป็นคนดีในความรู้สึกทั้งของตนเองและผู้อื่นถือเป็นขั้นการใช้ในระดับกฎเกณฑ์ของสังคม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ น้ำทิพย์ ทับทิมทอง (2554) ที่ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาพบว่า นิสิตแพทย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.9 มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 คือ หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม รองลงมาร้อยละ 39.5 เป็นกลุ่มที่มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ขั้นที่ 3 คือ หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาอยู่ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งตามทฤษฎีของโคลเบิร์ต Kohlberg (1976) ได้อธิบายว่าวัยรุ่นถูกจัดอยู่ในพัฒนาการระดับที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 ถึงขั้นตอนที่ 4 คือ มีศีลธรรมจรรยาซึ่งพัฒนามาจากในวัยเด็ก โดยเด็กวัยรุ่นจะเป็นเด็กดี “Good – boy, nice – girl” เพื่อได้รับการยอมรับจากบิดามารดา ครู กลุ่มเพื่อนและสังคม มีการใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธภาพที่ดี ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดามารดาหรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับหรือไม่ประพฤติผิดเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจและจะพัฒนาศีลธรรมเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไป

เมื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา นักศึกษาเพศหญิงมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเพศหญิงมีความอ่อนโยน เห็นอกเห็นใจ มีความละเอียดอ่อน แต่เพศชายสามารถแสดงออกได้เช่น อารมณ์โกรธ ความก้าวร้าว มุทะลุ มีความหุนหันพลันแล่นมากกว่า ส่วนนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 – 23 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18 – 20 ปี เนื่องจากความรู้ว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ หรือการกระทำใดควรงดเว้น ค่านิยมของสังคมเป็นอย่างไร เป็นปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมซึ่งขึ้นอยู่กับอายุระดับการศึกษา และพัฒนาการทางปัญญา สำหรับนักศึกษาที่มีบิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีบิดาหรือมารดาเสียชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพาพร ลิขิตกุล (2544) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เนื่องจากนักศึกษาที่ได้รับ

การเลี้ยงดูจากครอบครัวที่อบอุ่น มีทั้งพ่อและแม่ที่คอยให้ความรัก ความใส่ใจ และดูแลอย่างใกล้ชิด สามารถส่งเสริมกระบวนการคิดที่เหตุเป็นผลและมองโลกในแง่ดี คิดดี ทำดี ส่งผลให้มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น และนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ทุกวันสำคัญทางศาสนา และสูงกว่านักศึกษาที่นาน ๆ ครั้ง จะได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพราะการปลูกฝังศีลธรรมตามกรอบของศาสนา อันประกอบด้วยคุณธรรมและการกระทำที่ดี มีส่วนพัฒนาบุคคลนั้น ๆ ให้มีจิตใจอันดีงาม และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรมีแนวทางสร้างเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นปลูกฝังหลักศีลธรรมทางศาสนา ซึ่งอาจจะกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ โดยเฉพาะในรายวิชาจริยศาสตร์ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นหลักความรับผิดชอบต่องานตัวเอง ผู้อื่น และสังคม เช่น การสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบโครงงาน เป็นต้น
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาผลการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม จากการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประกาศกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จूरีพร กาญจนการุณ. (2552). คุณธรรมจริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 1, 96 – 109.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิพาพร ลิขิตกุล. (2544). *การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- น้ำทิพย์ ทับทิมทอง. (2554). การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 3, 287-296.

- ปัทมา ทองสม. (2543). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.*
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ รักขันโท. (2550). *ความฉลาดทางอารมณ์และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี.* สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พระอารามหลวง).
- Berkowitz, E. D. (2001). History precedes ethics. *American Journal of Bioethics*, 3, 66.
- Hoffman, M.L. (1979). Development of moral thought, feeling and behavior. *American Psychologist*, 10, 958-966.
- Kohlberg, L. (1976). *Moral stages and moralization: The cognitive developmental Approach.* New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Mackinnon, D. W. (1978). *In search of human effectiveness: Identifying and developing creativity.* New York: Creative Education Foundation.